

LEKARSKA KOMORA SRBIJE

dr Goran Bogdanović, predsednik Etičkog odbora Lekarske komore Srbije

Predmet: Dopuna predstavke LKS, zavedene pod brojem 723, od 21.04.2020.

Poštovani dr Bogdanoviću,

Grupa lekara i nastavnika Medicinskog fakulteta u Beogradu podnela je 10. aprila 2020. godine Lekarskoj komori Srbije – direktoru i Etičkom odboru – predstavku u vezi sa javnim istupima prof. dr Branimira Nestorovića, specijaliste pedijatrije, subspecijaliste pulmologije, člana LKS, kojem je izdata licenca broj 103272, smatrajući da je ponašanje koje navedeni član LKS demonstrira u sredstvima javnog informisanja neprofesionalno i etički neprihvatljivo.

Kako smo predstavku od 10. aprila 2020. godine uputili elektronskom poštom, zatražili smo da nam se potvrdi prijem poruke i priloga. S obzirom na to da traženu potvrdu prijema nismo dobili, ponovo smo se obratili LKS mejlom od 15. aprila 2020. Danas, 21. aprila 2020. godine primili smo elektronskom poštom dopis LKS broj 723, kojim nam dr Milan Dinić, direktor LKS potvrđuje prijem našeg mejla i predstavke sa priložima i istovremeno nas obaveštava da zbog specifičnosti situacije u ovom momentu nije moguće organizovati sednicu Etičkog odbora LKS, te da će naša predstavka biti prosleđena Etičkom odboru LKS, kako bi bila predmet razmatranja na sednici Etičkog odbora LKS čim to bude bilo moguće.

Poštovani dr Bogdanoviću, koristimo ovu priliku da Vam se neposredno obratimo, jer ste kao predsednik Etičkog odbora LKS, prema odredbi iz člana 87. stav 3. Statuta LKS¹, ovlašćeni da sazovete sednicu Etičkog odbora, odnosno da, u slučaju svoje sprečenosti ili odsustva, ovlastite člana Odbora koji će to učiniti. S obzirom na navedeno, smatramo da dr Milan Dinić, direktor LKS, nije mogao doneti odluku o (ne)održavanju sednice Etičkog odbora LKS, kako proizilazi iz dopisa LKS od 21.04.2020. Želimo da ukažemo i na mogućnost da se sednice Etičkog odbora LKS održavaju telefonski, kako je to predviđeno odredbom iz člana 2. stav 2. Poslovnika o radu Etičkog odbora LKS, koji je usvojen na 1. redovnoj sednici Odbora održanoj 26.11.2010. godine.

Takođe, ostajući u celosti pri navodima iz našeg inicijalnog podneska od 10. aprila 2020. godine, koristimo ovu priliku da, pored svega tada navodenog, posebno ukažemo na izjave dr Nestorovića, koje je dao na **konferenciji za medije u Predsedništvu Srbije 26. februara 2020. godine**², u svojstvu od strane rukovodstva države izabranog stručnjaka, komentarišući

¹ <http://lks.org.rs/Storage/Global/Documents/Akti/Preciscen%20tekst%20STATUTA%20LKS%202012.pdf>
(pristupljeno 21.04.2020.)

² „Ne mogu da verujem da se narod koji je preživeo sankcije, bombardovanje, svakojaka maltretiranja, uplaši najsmješnijeg virusa u istoriji čovečanstva, koji na Fejsbuku postoji. (...) Apelujem na ljude da prestanu da veruju neproverenim informacijama. Epidemija u Kini je pri kraju, ona je počela 7. decembra, prvi slučaj prijavljen. Već se zna da pada virulencija virusa, znači virus je sve slabiji i slabiji. Inače je slab. Evo da kažem za žene... Estrogeni definitivno štite žene, one imaju blage oblike i praktično ne umiru od ovog virusa. Dakle, žene, slobodno u šoping u Italiju, jer čujem da će tamo sada biti veliki popusti, zato što niko živi neće da dođe, jel tako, u Italiju. Prema tome, muševce sad samo pripremite za to mentalno. Šalim se, ali stvarno, mislim, ne razumem. Ja sam pre neki dan bio zatečen kad je ta priča počela jer je virus bio smešan. To je treća varijanta tog SARS-a, MERS-a,

težinu bolesti izazvane virusom SARS-CoV-2, kao i opasnosti koje prete pojedincima od obolevanja i populaciji u našoj zemlji od eventualnog širenja infekcije. Napominjemo da su ove izjave date preko elektronskih medija sa nacionalnom frekvencijom, uz maksimalni publicitet u udarnim terminima, u momentu kada je, iako u Srbiji još nije bilo zvanično registrovanih slučajeva infekcije virusom SARS-CoV-2, u stručnim krugovima, a na osnovu dostupnih informacija, već bilo uveliko poznato da se radi o ozbiljnoj bolesti, uzrokovanj novim virusom sa velikim epidemijskim potencijalom na globalnom nivou. Na tada (26.02.2020.) već epidemiološki složenu situaciju nedvosmisleno su ukazivale informacije koje je objavljivala Svetska zdravstvena organizacija. Tako se npr. u saopštenju SZO od 14. februara 2020. godine³ govori o potrebi da javnost bude upoznata, odnosno da razume nivo rizika koji je u vezi sa infekcijom novim virusom i načinima za smanjivanje rizika od infekcije; dan pre no što je prof. Nestorović dao prethodno pomenutu izjavu, SZO je izdala 36. situacioni izveštaj⁴ u kojem se rizik od infekcije na globalnom nivou označava kao „visok“, a kao jedan od strateških ciljeva ističe se potreba da se saopšte važne informacije o riziku i događaju [epidemiji] svim zajednicama i da se spreči pogrešno informisanje. Sadržina ovih saopštenja SZO morala je biti poznata članovima Kriznog štaba, pa tako i dr Nestoroviću. Stoga zaključujemo da su izjave prof. Nestorovića, date u svojstvu stručnjaka/profesionalca, pre svega netačne, intonirane sa frivolnim prizvukom, uz nipodaštavanje potencijalne opasnosti i potrebe za prevencijom, uz neshvatljivo ismevanje potencijalne opasnosti, te da nisu poslužile pravovremenom i adekvatnom informisanju stanovništva. Naprotiv, one su suštinski dezinformisale stanovništvo, promovisući potpuno pogrešan model ponašanja u vreme preteće epidemije. Od ovih izjava se nikada nisu ogradili ni drugi učesnici pomenute konferencije za medije, ni strukovna udruženja, niti akademske ustanove koje se bave obrazovanjem u oblasti medicine i zdravstva. Sam prof. Nestorović je u kasnijim javnim nastupanjima neodgovorno objašnjavao da je takvom izjavom pokušao da „opusti narod“ i spreči izbijanje panike, što je bilo javno podržano i od strane nekih članova Kriznog štaba⁵. Po našem dubokom uverenju, posledice takvih neprofesionalnih istupanja, od strane osobe koja je član Kriznog štaba za borbu protiv infekcije izazvane virusom SARS-CoV-2, nisu mogle imati povoljan uticaj na poverenje stanovništva u mere prevencije bolesti donete od strane tog istog Kriznog štaba, i time na efikasnost u sprovođenju tih mera u praksi.

U zaključku, po našem mišljenju, medijskim nastupanjima do podnošenja naše predstavke LKS (10.04.2020.), prof. Nestorović je narušavao ugled i nanosi štetu lekarskoj profesiji, zdravstvu u celini i Lekarskoj komori Srbije, kao stručnoj matici lekarstva, a to je nastavio da čini i dalje, istupajući u medijima i nakon 10.04.2020. Stoga Vam predlažemo da u skladu sa svojim ovlašćenjima i aktima LKS, kao predsednik Etičkog odbora LKS, u što kraćem roku sazovete

corona virusa.... Ovo je treća varijanta, on je najslabiji od sva tri. I prve dve su prošle nezapaženo, sad ova treća odjednom je sad to... Vidim zatvaraju se granice, avioni ne lete... Potpuna besmislica“. Snimak dostupan na https://www.youtube.com/watch?v=w5wGaf5n5aQ&feature=emb_logo (pristupljeno 21.04.2020.)

³ Coronavirus disease (COVID-19): European Region focusing on readiness; dostupno na <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/news/news/2020/2/coronavirus-disease-covid-19-european-region-focusing-on-readiness> (pristupljeno 21.04.2020.)

⁴ Coronavirus disease 2019 (COVID-19) Situation Report –36. Dostupno na: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200225-sitrep-36-covid-19.pdf?sfvrsn=2791b4e0_2 (pristupljeno 21.04.2020.)

⁵ Videti npr. https://direktno.rs/korona/268819/svesno-lagali-kon-u-pocetku-nismo-imali-testove-i-uslove.html?fbclid=IwAR3sKDTvPnQT5ty7m42aEdXAFonWsAo_X7wo3un50_-m-mY4mA3Dextgzfk (pristupljeno 21.04.2020.)

sednicu Odbora, razmotrite navode iz naših predstavki i da, u smislu odredbe iz člana 84 stav 2 tačka 2 Statuta LKS, date mišljenje o radu – javnim istupima člana komore, prof. dr Branimira Nestorovića na koje ukazujemo. Napominjemo da je u ovoj stvari neophodno hitno postupanje – reakcija Etičkog odbora Lekarske komore Srbije - kako bi se sprečile dalje štetne posledice jer je evidentno da prof. dr Branimir Nestorović ponovljeno nastupa u javnosti već gotovo dva meseca, ispoljavajući neprofesionalno i neetičko ponašanje koje smo opisali. Smatramo da nakon razmatranja navoda iz naših predstavki, Etički odbor Lekarske komore Srbije treba da (1) izrazi zabrinutost u vezi sa medijskim istupima prof. Branimira Nestorovića koji su, u etičkom smislu posmatrano, ispod nivoa koji je propisan Kodeksom medicinske etike Lekarske komore Srbije i drugim relevantnim etičkim načelima, deklaracijama i preporukama i da (2) ukaže na to da član LKS koji povredi Kodeks vrši povredu profesionalne dužnosti ili ugleda člana LKS, zbog koje podleže utvrđivanju disciplinske odgovornosti u skladu sa zakonom i aktima LKS.

U Beogradu, 21. aprila 2020. godine

Dorđe Alempijević
*Redovni profesor sudske medicine
Medicinski fakultet u Beogradu
Institut za sudsku medicinu "Milovan Milovanović"*

Srđan Milovanović
*Vanredni profesor psihijatrije
Medicinski fakultet u Beogradu*

Aleksandar N. Nešković
*Redovni profesor interne medicine
Medicinski fakultet u Beogradu*

Prim. dr Elizabet Paunović
*Penzionisana direktorka Evropskog centra za
životnu sredinu i zdravlje Svetske zdravstvene
organizacije*

Slobodan Savić
*Redovni profesor sudske medicine
Medicinski fakultet u Beogradu
Institut za sudsku medicinu "Milovan Milovanović"*